

Vissa frågor om trafikförsäkring och rättsskyddsförsäkring

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2006/07:50 vari föreslås ändringar i trafikskadelagen samt lagstiftningen om svenska och utländska försäkringsgivare. Förslagen, som syftar till att genomföra EG:s femte direktiv om motorfordonsförsäkring, innebär bl.a. att det blir enklare att få försäkringsskydd för den som vill importera ett motorfordon från ett annat EES-land. En försäkringsgivare som driver verksamhet i Sverige kan meddela försäkring för fordonet redan innan det förts in i Sverige, och köparen behöver inte längre skaffa någon försäkring i det land där fordonet är registrerat.

Därutöver föreslås ändringar i lagen om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring som tydliggör den försäkrades rättigheter gentemot försäkringsgivaren.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2007.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Ändringar i trafikskadelagen m.m.	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändringar i trafikskadelagen m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
2. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
3. lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal,
4. lag om ändring i lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättskyddsförsäkring,
5. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:50.

Stockholm den 26 april 2007

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Katarina Brännström (m), Eva Sonidsson (s), Fredrik Lundh (s) och Lise-Lotte Olsson (v).

Redogörelse för ärendet

Regeringen föreslår i propositionen – efter att ha hört Lagrådet – att riksdagen antar framlagda förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410), lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713), lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, lag om ändring i lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring samt lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamheter i Sverige.

De i propositionen framlagda lagförslagen syftar till att i svensk rätt genomföra *dels* Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/14/EG av den 11 maj 2005 om ändring i rådets direktiv 72/166/EEG, 84/5/EEG, 88/357/EEG och 90/232/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/26/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon (femte direktivet om motorfordonsförsäkring), *dels* ytterligare artiklar i rådets direktiv 87/344/EEG av den 22 juni 1987 om samordning av lagar och andra författningar angående rättsskyddsförsäkring (direktivet om rättsskyddsförsäkring).

Lagförslagen bygger på den inom Justitiedepartementet upprättade departementspromemorian (Ds 2006:12) Trafikförsäkringsfrågor m.m. Promemorian har remissbehandlats.

Regeringens förslag finns i *bilaga 1*, och lagförslagen finns i *bilaga 2*. Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Ändringar i trafikskadelagen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Skadeförsäkringsdirektiven

De centrala EG-reglerna för skadeförsäkringsverksamhet finns i första, andra och tredje skadeförsäkringsdirektiven (73/239/EEG, 88/357/EEG och 92/49/EEG).

Av det första direktivet följer att varje medlemsstat skall ställa upp krav på auktorisation för att ett försäkringsföretag som etablerar ett huvudkontor i en medlemsstat skall få driva försäkringsrörelse där. I direktivet anges också i vilka företagsformer som verksamheten kan bedrivas i de olika medlemsstaterna. Vidare uppställs villkor för auktorisation och anges kraven för den som vill etablera en filial i ett annat medlemsland.

I det andra direktivet ges företag möjlighet att under vissa förutsättningar som anges i direktivet försäkra risker som är belägna i andra medlemsstater, dvs. att bedriva gränsöverskridande verksamhet. I direktivet finns också bestämmelser om tillämplig lag för försäkringsavtal.

Det tredje direktivet genomför principen om en enda auktorisation, dvs. möjlighet att med auktorisation i sitt hemland driva försäkringsverksamhet inom hela EU, och om hemlandstillsyn.

Direktiven om motorfordonsförsäkring

För motorfordonsförsäkringar finns fem direktiv. Enligt det första direktivet (72/166/EEG) skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som behövs för att alla motorfordon som hör hemma inom landet skall omfattas av en trafikförsäkring. Försäkringen skall täcka även skador som orsakas i andra medlemsstater, och ett särskilt organ i varje medlemsstat skall garantera skaderegleringar (prop. 1992/93:8, bet. LU7).

I det andra direktivet (84/5/EEG) föreskrivs att försäkring som avsågs i första direktivet skulle omfatta både person- och sakskada samt täcka vissa belopp. Vidare skulle varje land inrätta ett organ för ersättning av skador orsakade av oidentifierade eller oförsäkrade fordon. Direktivet krävde inga lagändringar (prop. 1992/93:8, bet. LU7).

Enligt det tredje direktivet (90/232/EEG) skall medlemsstaterna se till att samma premie täcker hela gemenskapen. Premien skall tillförsäkra den försäkrade det skydd som krävs i varje medlemsstat (prop. 1992/93:8, bet. LU7).

Syftet med det fjärde direktivet (2000/26/EG) från år 2000 är att stärka skyddet för den som trafikskadats i ett annat land än där vederbörande är bosatt. Alla som meddelar trafikförsäkring skall utse en skaderegleringsrepresentant i övriga EES-länder som har rätt att på företagets vägnar reglera sådana skador som omfattas av direktivet. Från särskilda informationscentrum i varje medlemsland skall en skadelidande få information före skaderegleringens påbörjande. I direktivet finns vidare bestämmelser om att varje medlemsstat skall inrätta ett skadeersättningsorgan som kan ansvara för skaderegleringen om det inte utsetts någon skaderegleringsrepresentant eller om försäkringsgivaren inte svarar på ett framställt krav (prop. 2001/02:133, bet. LU31).

År 2005 tillkom ett femte direktiv (2005/14/EG) om motorfordonsförsäkring. Det övergripande syftet med direktivet är att stärka den skadelidandes möjligheter att få ersättning från en trafikförsäkring, och det innebär ändringar i de fyra tidigare direktiven samt i det andra skadeförsäkringsdirektivet. Det femte direktivet omfattar allt från förtydliganden av vissa artiklar i de tidigare direktiven till mer grundläggande bestämmelser.

Som redovisats ovan innebär det andra skadeförsäkringsdirektivet att en försäkringsgivare från en medlemsstat genom gränsöverskridande verksamhet får försäkra risker som är belägna i andra medlemsstater. När försäkringen avser ett fordon, är risken belägen i den stat där registrering har skett. Om någon som bor i en medlemsstat importerar ett fordon som är registrerat i en annan medlemsstat, innebär detta att en försäkringsgivare i köparens hemland, som inte bedriver verksamhet i den stat där fordonet är registrerat, är förhindrad att meddela försäkring för fordonet innan det har registrerats i det landet. I praktiken är köparen därför ofta hänvisad till att skaffa en särskild s.k. korttidsförsäkring i den stat där fordonet är registrerat vid köpet, vilket visat sig vara både dyrt och krångligt.

För att underlätta import av fordon mellan medlemsstaterna görs i det femte direktivet ett undantag från det andra skadeförsäkringsdirektivet. När ett fordon avsänds från en medlemsstat till en annan, skall den medlemsstat där risken är belägen anses vara införselmedlemsstaten omedelbart efter det att köparen accepterat mottagandet av fordonet, för en period av 30 dagar, trots att fordonet inte är registrerat där (artikel 4.4). Det innebär att en försäkringsgivare med säte i införselmedlemsstaten eller en försäkringsgivare från en annan medlemsstat som driver verksamhet i införselmedlemsstaten får meddela försäkring för fordonet redan i samband med köpet, trots att företaget inte driver verksamhet i den medlemsstat där fordonet är registrerat. För försäkringsavtal som avser registreringspliktiga fordon och som inte är obligatoriska påverkas också bedömningen av vilket lands lag som är tillämplig på försäkringsavtalet.

I det fjärde direktivet finns – såsom redovisats ovan – bestämmelser om underrättelse om skadereglering när en skada inträffat i ett annat land än det där den skadelidande är bosatt. Försäkringsgivaren eller dess skaderegleringsrepresentant skall reagera inom tre månader från den dag då anspråk

ket framställdes. Inom tidsfristen skall ett motiverat anbud om ersättning lämnas eller – i de fall ansvar bestrids eller inte klart har fastställts eller skadeståndsansättningen inte har beräknats fullständigt – ett motiverat svar på anspråket. Räkna skall utgå på det ersättningsbelopp som den skadelidande erbjuder.

I det femte direktivet utvidgas regleringen till att gälla även i situationer utan gränsöverskridande inlag. Regleringen gäller även för skador som har orsakats av fordon som är registrerade i ett annat land (artikel 4.4).

Direktivet om rättsskyddsförsäkring

Syftet med direktivet är att så långt som möjligt förhindra att det uppstår intressekonflikter mellan den försäkrade och försäkringsgivaren till följd av att försäkringsgivaren ger skydd även för andra risker.

Enligt direktivet skall det av varje avtal om rättsskyddsförsäkring framgå att den försäkrade fritt får välja advokat eller annan person som har behörighet enligt nationell lag att försvara eller företräda den försäkrade eller i övrigt tillvarata hans eller hennes intressen vid undersökningar eller förhandlingar när en intressekonflikt uppstår (artikel 4).

Medlemsstaterna skall se till att det genom skiljeförfarande eller något annat förfarande som ger motsvarande garantier om objektivitet kan fattas beslut om hur tvister mellan försäkringsgivaren och den försäkrade kan lösas. Den rätt till prövning i domstol som kan finnas enligt nationell lag får dock inte påverkas av ett sådant förfarande. I försäkringsavtalet skall anges att den försäkrade har rätt att använda sig av ett sådant förfarande (artikel 6).

När en intressekonflikt uppstår eller oenighet råder angående tvistens lösning, skall försäkringsgivaren eller, där det är lämpligt, skaderegleringsorganet, underrätta den försäkrade om hans eller hennes rättigheter enligt artiklarna 4 och 6 (artikel 7).

Propositionen

För att i svensk rätt genomföra artikel 4.4. i det femte direktivet om motorfordonsförsäkring föreslår regeringen ändringar i trafikskadelagen (1975:1410), försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa trafikförsäkringsavtal samt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och pensionsinstituts verksamhet i Sverige (avsnitten 8.1 och 8.3).

De framlagda lagförslagen innebär sammanfattningsvis följande.

När ett fordon som är registrerat i ett annat EES-land importerats till Sverige, skall en svensk försäkringsgivare och en EES-försäkringsgivare som driver verksamhet här i landet få meddela försäkring för fordonet redan när det kommit i köparens besittning. När ett fordon som är registrerat i vägtrafikregistret exporteras från Sverige till ett annat EES-land, skall en svensk försäkringsgivare och en EES-försäkringsgivare som driver verksamhet i Sverige få meddela försäkring för fordonet endast om försäkrings-

givaren är verksam också i det landet. För avtal om sådana fordonsförsäkringar som inte är obligatoriska skall lagen i det land dit fordonet skall införas tillämpas. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet för försäkringsgivaren, dennes skaderegleringsrepresentant och Trafikförsäkringsföreningen att till den försäkrade ge ett motiverat besked om ersättning och för försäkringsgivaren att till försäkringstagaren utfärda intyg om skadefall.

När det gäller direktivet i övrigt gör regeringen bedömningen att några ytterligare lagändringar inte behövs (avsnitten 8.2 och 8.4).

Direktivet om rättsskyddsförsäkring har genomförts i svensk rätt genom lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkringar (prop. 1992/93:257, bet. 1993/94:NU5, rskr. 39).

I 3 § sägs att ett avtal om rättsskyddsförsäkring skall ge den försäkrade rätt att vid försäkringsfall efter eget val utse en advokat eller annan lämplig person att biträda honom. Denna rätt får inskränkas om valet av en viss person skulle medföra avsevärt ökade kostnader som inte är motiverade av den rättsliga angelägenhetens beskaffenhet eller omfattning. Den försäkrade skall underrättas om rätten att utse advokat eller annan lämplig person när han meddelar ett försäkringsfall till försäkringsgivaren. Lagen innehåller inga bestämmelser motsvarande artiklarna 6 och 7 i direktivet. När direktivet genomfördes ansågs möjligheten att avtala om ett skiljeförfarande tillräckligt tillgodose direktivets syfte. En sådan lösning krävde ingen lagstiftning (prop. 1992/93:257, s. 141).

Kommissionen har i ett motiverat yttrande hösten 2005 gjort gällande att Sverige har underlåtit att korrekt genomföra rättsskyddsdirektivet. Kommissionen har hävdats att begränsningen i 3 § när det gäller valet av ombud strider mot artikel 4. Vidare har gjorts gällande att det i försäkringsvillkoren måste nämnas att den försäkrade har rätt att använda ett alternativt tvistlösningsförfarande (artikel 6) och att det inte finns tillräckliga bestämmelser när det gäller information om alternativ tvistlösning (artikel 7).

Regeringen har svarat att man inte delar kommissionens uppfattning men att initiativ till lagändringar ändå kommer att tas.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen ändringar i lagen om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring som innebär att en bestämmelse tas bort som begränsar den försäkrades rätt att vid försäkringsfall välja ombud. Vidare föreslås en ny bestämmelse som innebär att det i försäkringsavtalet skall anges vilka möjligheter som finns för den försäkrade att få tvister med försäkringsgivaren prövade.

Vad i övrigt gäller kritiken avseende genomförandet av artikel 7 hänvisar regeringen till försäkringsavtalslagen (2005:104), som trädde i kraft den 1 januari 2006, varigenom bestämmelser införts som uppfyller de krav som ställs i artikel 7.

De föreslagna lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2007. De nya bestämmelserna om rättsskyddsförsäkring skall tillämpas på försäkringsavtal som har ingåtts efter ikraftträdandet och på äldre avtal som har förnyats efter ikraftträdandet. Bestämmelserna om tillämplig lag på vissa försäkringsavtal skall tillämpas på avtal som ingås efter ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Lagförslagen har inte mött några motionsledes framställda invändningar. Utskottet kan inte komma till någon annan slutsats än att de framlagda förslagen på ett korrekt och ändamålsenligt sätt genomför det femte direktivet om motorfordonsförsäkringen samt tillmötesgår de synpunkter kommissionen lämnat i fråga om genomförandet av rättsskyddsdirektivet.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:50 Vissa frågor om trafikförsäkring och rättsskyddsförsäkring:

Riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
2. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
3. lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal,
4. lag om ändring i lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring,
5. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen
(1975:1410)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om trafikskadelagen (1975:1410)² dels att 5 och 27 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Trafikförsäkring får meddelas av

1. en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det av regeringen, samt

2. en EES-försäkringsgivare som är verksam här i landet enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

*Föreslagen lydelse*5 §³

Trafikförsäkring får meddelas av

1. en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det enligt 2 kap.

3 § försäkringsrörelselagen (1982:713), utom i det fall som avses i andra stycket,

2. en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det enligt 4 kap.

1 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige och

3. en EES-försäkringsgivare som är verksam i Sverige enligt 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, utom i det fall som avses i andra stycket.

Om ett fordon som är registrerat i vägtrafikregistret köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i ett annat EES-land, får trafikförsäkring under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning meddelas av en försäk-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/14/EG av den 11 maj 2005 om ändring av rådets direktiv 72/166/EEG, 84/5/EEG, 88/357/EEG och 90/232/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/26/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon (EUT L 149, 11.6.2005 s. 14, Celex 32005L0014).

² Lagen omtryckt 1994:43.

³ Senaste lydelse 2005:1126.

En försäkringsgivare som får meddela trafikförsäkring är skyldig att på begäran meddela trafikförsäkring. I ett tillstånd enligt *första stycket 1* kan dock skyldigheten begränsas till att gälla försäkring åt personer som tillhör en viss yrkesgrupp eller intressegrupp eller som är bosatta inom ett visst område. Finansinspektionen kan efter ansökan *medge* motsvarande begränsning för försäkringsgivare som driver verksamhet *här som avses i första stycket 2*. Finansinspektionens beslut får överklagas hos regeringen.

En försäkringsgivare som avser att meddela trafikförsäkring genom gränsöverskridande verksamhet med stöd av 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige men som inte har fast driftställe i Sverige skall ha en representant här i landet. Representanten skall vara bosatt i Sverige eller vara en svensk juridisk person. Försäkringsgivaren skall utfärda en fullmakt för representanten att gentemot skadelidande företräda försäkringsgivaren och att själv eller genom annan tala och svara för denne angående försäkringsfall. Representanten skall även ha behörighet att företräda försäkringsgivaren vid kontroll av om det finns giltig trafikförsäkring. Försäkringsgivaren skall informera

ringsgivare som enligt 2 a kap. försäkringsrörelselagen är verksam i det land till vilket fordonet skall införas eller en EES-försäkringsgivare som är verksam i det landet.

En försäkringsgivare som får meddela trafikförsäkring är skyldig att på begäran meddela trafikförsäkring. I ett tillstånd enligt 2 kap. 3 § försäkringsrörelselagen eller 4 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige kan dock skyldigheten begränsas till att gälla försäkring åt personer som tillhör en viss yrkesgrupp eller intressegrupp eller som är bosatta inom ett visst område. Finansinspektionen kan efter ansökan *besluta om* motsvarande begränsning för försäkringsgivare som driver verksamhet *här enligt 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige*. Finansinspektionens beslut får överklagas hos regeringen.

En försäkringsgivare som avser att meddela trafikförsäkring genom gränsöverskridande verksamhet med stöd av 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige men som inte har fast driftställe i Sverige skall ha en representant här i landet. Representanten skall vara bosatt i Sverige eller vara en svensk juridisk person. Försäkringsgivaren skall utfärda en fullmakt för representanten att gentemot skadelidande företräda försäkringsgivaren och att själv eller genom *någon* annan tala och svara för denne angående försäkringsfall. Representanten skall även ha behörighet att företräda försäkringsgivaren vid kontroll av om det finns giltig trafikförsäkring. Försäkringsgivaren skall informera

försäkringstagarna om vem som är försäkringsgivarens representant och om dennes adress. *Ytterligare föreskrifter om villkor beträffande representanter får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen.*

försäkringstagarna om vem som är försäkringsgivarens representant och om dennes adress. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för sådana representanter.*

17 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet

1. för försäkringsgivaren, dennes representant enligt 27 § och den trafikförsäkringsförening som avses i 33 § att till den skadelidande ge ett motiverat besked om ersättning och

2. för försäkringsgivaren att till försäkringstagaren utfärda intyg om skadefall.

27 §⁴

Den som enligt 5 § första stycket 1 meddelar trafikförsäkring skall ha en skaderegleringsrepresentant i varje annat EES-land. Representanten skall vara bosatt i det landet eller, om det är en juridisk person, vara etablerad där.

Den som enligt 2 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 4 kap. 1 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige meddelar trafikförsäkring skall ha en skaderegleringsrepresentant i varje annat EES-land. Representanten skall vara bosatt i det landet eller, om det är en juridisk person, vara etablerad där.

Försäkringsgivaren skall utfärda fullmakt för skaderegleringsrepresentanten att reglera skadelidandes anspråk på ersättning från trafikförsäkringen när

1. den skadelidande är bosatt i det EES-land där representanten är bosatt eller etablerad,

2. det fordon vars försäkring skall tas i anspråk är försäkrat och normalt hemmahörande i något annat EES-land än som avses i 1 och

3. skadan har inträffat i något annat EES-land än som avses i 1 eller i ett land som ingår i systemet med grönt kort.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor beträffande skaderegleringsrepresentanter och föreskrifter om underrättelseskyldighet.

⁴ Senaste lydelse 2002:343.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 9 a § försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

9 a §

Med ett kvalificerat innehav avses enligt denna lag ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

För skadeförsäkring avses enligt denna lag med land där risken är belägen

1. när försäkringen avser byggnad eller byggnad och dess innehåll, till den del byggnaden och innehålllet täcks av samma försäkring, det land som egendomen är belägen i,

2. när försäkringen avser registreringspliktigt fordon, det land där registreringen skall ske,

2. när försäkringen avser registreringspliktigt fordon, det land där fordonet är registrerat, utom i det fall som avses i punkt 3,

3. när ett fordon som är registrerat i ett EES-land köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i ett annat EES-land, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning, det land till vilket fordonet skall införas,

3. när försäkringen har en giltighetstid av fyra månader eller mindre och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterresor, det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen,

4. när försäkringen har en giltighetstid av fyra månader eller mindre och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterresor, det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen,

4. i andra fall än de som omfattas av 1–3, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

5. i andra fall än de som omfattas av 1–4, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

För livförsäkring avses enligt denna lag med land där åtagandet skall fullgöras, om försäkringstagaren är en fysisk person, det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

juridisk person, det land där det etableringsställe som försäkringen gäller är beläget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Med EES-stat där risken är belägen avses i denna lag

a) när försäkringen avser antingen byggnad eller byggnad och dess innehåll, till den del byggnaden och innehållet täcks av samma försäkring, den EES-stat i vilken egendomen är belägen,

b) när försäkringen avser registreringspliktigt fordon, den EES-stat där *registreringen har skett*,

b) när försäkringen avser registreringspliktigt fordon, den EES-stat där *fordonet är registrerat, utom i det fall som avses i c,*

c) när ett fordon som är registrerat i en EES-stat köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i en annan EES-stat, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning, den stat till vilken fordonet skall införas,

c) när försäkringen har en giltighetstid av fyra månader eller mindre och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterresor, den EES-stat där försäkringstagaren har tecknat försäkringen,

d) när försäkringen har en giltighetstid av fyra månader eller mindre och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterresor, den EES-stat där försäkringstagaren har tecknat försäkringen,

d) i andra fall än de som uttryckligen omfattas av a – c, om försäkringstagaren är en fysisk person, den EES-stat där han har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, den EES-stat där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

e) i andra fall än de som uttryckligen omfattas av a–d, om försäkringstagaren är en fysisk person, den EES-stat där han har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, den EES-stat där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2. I fråga om försäkringsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring

dels att 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 5 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett avtal om rättsskyddsförsäkring, som meddelas av en försäkringsgivare som har koncession att driva försäkringsrörelse *här i landet*, skall ge den försäkrade rätt att vid försäkringsfall efter eget val utse en advokat eller annan lämplig person att biträda honom. *Denna rätt får inskränkas endast om valet av en viss person skulle medföra avsevärt ökade kostnader som inte är motiverade av den rättsliga angelägenhetens beskaffenhet eller omfattning.* Den försäkrade skall underrättas om *rätten att utse advokat eller annan lämplig person* när han anmäler ett försäkringsfall till försäkringsgivaren.

Föreslagen lydelse

3 §

Ett avtal om rättsskyddsförsäkring, som meddelas av en försäkringsgivare som har koncession att driva försäkringsrörelse *i Sverige*, skall ge den försäkrade rätt att vid försäkringsfall efter eget val utse en advokat eller annan lämplig person att biträda honom. Den försäkrade skall underrättas om *denna rätt* när han anmäler ett försäkringsfall till försäkringsgivaren.

Ett avtalsvillkor som i jämförelse med första stycket är till nackdel för den försäkrade är utan verkan mot denne.

5 §

I försäkringsavtalet skall det anges vilka möjligheter som finns för den försäkrade att få en tvist med försäkringsgivaren prövad.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2. I fråga om försäkringsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet och inte har förnyats därefter gäller äldre bestämmelser. Har förnyelse skett efter ikraftträdandet, gäller de nya bestämmelserna.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §²

Med skadeförsäkringsrisk som är belägen i Sverige avses

1. risk som är hänförlig till egendom som finns i Sverige, när försäkringen avser antingen en byggnad eller en byggnad och dess lösöre, till den del byggnaden och lösöret täcks av samma försäkring,

2. risk som är hänförlig till ett fordon som har registrerats i Sverige,

2. risk som är hänförlig till ett fordon som är registrerat i Sverige utom, när fordonet köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i ett annat EES-land, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning,

3. risk som är hänförlig till ett fordon som är registrerat i ett annat EES-land än Sverige och som köps i syfte att införas och stadigvarande brukas i Sverige, under 30 dagar från det att fordonet kommit i köparens besittning,

3. risk i samband med resa eller semester, när försäkringen har ingåtts för högst fyra månader och försäkringstagaren har tecknat den i Sverige.

4. risk i samband med resa eller semester, när försäkringen har ingåtts för högst fyra månader och försäkringstagaren har tecknat den i Sverige.

När försäkringen inte avser försäkringsobjekt som avses i första stycket eller motsvarande försäkringsobjekt i utlandet anses skadeförsäkringsrisken vara belägen i Sverige, om försäkringstagaren är en fysisk person som har sin vanliga vistelseort här eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det etableringsställe som försäkringen gäller finns i Sverige.

När det gäller livförsäkring anses Sverige vara det land där åtagandet skall fullgöras om, i det fall då försäkringstagaren är en fysisk person, denne har sin vistelseort här eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det etableringsställe som försäkringen gäller finns i Sverige.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2005:1123.

² Senaste lydelse 2005:1123.

När det gäller tjänstepensionsförsäkring anses Sverige vara det land där åtagandet skall fullgöras, om det uppdragsgivande företag som åtagandet avser och som i egenskap av arbetsgivare skall göra inbetalningar till EES-försäkringsgivaren, har sitt etableringsställe i Sverige.

När det gäller tjänstepension anses Sverige vara det land där åtagandet skall fullgöras, om det uppdragsgivande företag som åtagandet avser och som i egenskap av arbetsgivare skall göra inbetalningar till det utländska tjänstepensionsinstitutet, har sitt etableringsställe i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.